

Артем
Марченко

головний
редактор

За роки діяльності Київського апеляційного адміністративного суду у працівників його апарату, які складають проекти процесуальних документів та рішень, акумульований значний обсяг знань. І якщо правотворчість суддів отримує свій вияв у відповідних рішеннях, то нам, працівникам апарату, своїм досвідом поділитися складніше. Стіни суду вже не здатні зберігати накопичені знання, а тому пропонуємо вашій увазі нотатки з актуальних питань, які виникають у сфері правозастосування, підготовлені помічниками суддів та іншими працівниками апарату суду.

PRO актуальне

Після запровадження тимчасової адміністрації всі повноваження виконавчого органу (правління) банку зупиняються, а у разі ліквідації – припиняються. Спеціальні функції з управління банком набуває Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. Зі свого боку пріоритетним у діяльності Фонду чи його уповноваженої особи є співпраця з регулятором (НБУ), що виключає саму можливість звернення до суду з вимогою про визнання протиправним рішення Національного банку України.

Досліджуючи питання щодо права акціонера банку на оскарження таких постанов НБУ, Верховний Суд України виходив з того, що ініціювати їх оскарження ма-

ють право лише ті з них, які за певними критеріями можуть бути визнані потерпілими від дій чи рішень регулятора. Якщо внаслідок ліквідації банку репутація акціонера втратить свою бездоганність, у зв'язку з чим він не зможе бути керівником в інших банківських установах, а також буде позбавлений можливості придбавати банківські установи та розвивати банківський бізнес і продовжувати займатися банківською справою – така особа має право звертатися до суду з відповідним позовом. Акціонер, який не має істотної участі у банку, хоч і набуває

формально рівні права, відрізняється від акціонера банку, який має право оскаржити постанови НБУ про введення тимчасової адміністрації та про відкликання банківської ліцензії. Критеріями таких відмінностей є: ступінь можливості реалізації прав акціонера, відсоткове співвідношення голосів, розмір внеску до статутного капіталу, рівень зацікавленості та сутність свого інтересу щодо діяльності банку.

Рішення НБУ реально, прямо, безпосередньо чи суттєво не порушує прав такого акціонера принаймні на стільки, щоб набути права на їх оскарження.

Марія Доник

ХТО МАЄ ПРАВО ОСКАРЖИТИ ПОСТАНОВУ НБУ

У постанові від 24 жовтня 2017 року у справі № 805/3464/15-а Верховний Суд України окреслив коло осіб, які мають право оскаржити постанову НБУ про запровадження тимчасової адміністрації у банку та про відкликання банківської ліцензії.

а
К
Т
у
а
л
в
Н
е

Суд апеляційної інстанції ухвалюватиме рішення по суті вимог апеляційної скарги у формі **ПОСТАНОВИ**; ухвали будуть стосуватися лише процедури розгляду та інших процесуальних питань; рішення суду першої інстанції вноситься у формі **РІШЕННЯ**

Якщо суд доходить висновку про необґрунтованість заявленого відводу, він вирішує питання про зупинення провадження у справі. У такому разі вирішення питання про відвід здійснюється суддею, який не входить до складу суду, що розглядає справу **(ст. 40)**

Замість журналу судового засідання секретарем вестиметься протокол **(ст. 230)**

З'явиться нова підстава для залишення позовної заяви без розгляду – позивач без поважних причин не надав витребувані судом докази **(ст. 240)**

Апеляційна скарга подаватиметься безпосередньо до суду апеляційної інстанції, але тільки після початку функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. До цього часу апеляційні скарги будуть подаватися, як і раніше, через відповідні суди.

У разі порушення порядку подання апеляційної скарги така скарга повертатиметься судом без розгляду

PRO НОВИЙ КАСУ

Вже найближчим часом розпочнеться життя за новим КАСУ.
Дуже коротко **РОЗСТАВИМО НАГОЛОСИ** на основних змінах:

Розгляд заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами здійснюватиметься тим самим складом суду, який ухвалив рішення, що переглядається **(ст. 31)**

Строк розгляду апеляційної скарги на рішення суду першої інстанції становитиме **60 днів**, на ухвалу – 30 днів **(ст. 309)**

Визначено вичерпний перелік ухвал, на які можуть бути подані апеляційні скарги окремо від рішення суду **(ст. 294)**

З'явиться нова підстава для закриття провадження у справі щодо оскарження НПА – визнання протиправним і нечинним оскаржуваного НПА судовим рішенням, яке набрало законної сили **(ст. 238)**

Строк апеляційного оскарження рішення суду складатиме **30 днів**, ухвали суду – 15 днів **(ст. 295)**

Змінюється форма протоколу автоматизованого розподілу адміністративної справи **(ст. 31)**

Положення КАСУ застосовуватимуться з урахуванням того, що представництво виключно адвокатами у Верховному Суді та судах касаційної інстанції здійснюється з 1 січня 2017 року; у судах апеляційної інстанції – **з 1 січня 2018 року**; у судах першої інстанції – з 1 січня 2019 року

Далі буде...

Підстави та порядок перерахунку пенсії військовослужбовцям та членах їх сімей визнані Законом України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб». Дія цього Закону поширюється, зокрема, на осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ України (міліції). Законом передбачено, що раніше призначені пенсії перераховуються

у разі підвищення грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців.

Кабінет Міністрів України визначив механізм реалізації вказаної норми закону, де пенсіонер не бере участі у процесі перерахунку пенсії:

1. МВС України повідомляє Пенсійний фонд України про збільшення грошового забезпечення військовослужбовців;
2. Територіальні органи

Пенсійного фонду України готують списки осіб, у яких виникло право на перерахунок пенсії;

3. Військові комісаріати визначають новий розмір грошового утримання, виходячи з яких здійснюється перерахунок пенсії, для кожного окремого пенсіонера, зазначеного у списку;

4. Головні управління Пенсійного фонду здійснюють перерахунок пенсії на основі даних військових комісаріатів

без додаткового звернення пенсіонера із заявою про перерахунок пенсії.

Механізм механізмом, а в житті військовим пенсіонерам доводиться активно діяти задля захисту свого права на перерахунок пенсії.

У чому ж причина?

Зі створенням Національної поліції відповідні органи Міністерства внутрішніх справ України

Робота над помилками, або **ПРАВО НА ПЕНСІЮ** військовослужбовців та членів їх сімей

Марія Доник

були ліквідовані без визначення правонаступника. Тому підвищення розміру грошового забезпечення працівникам Нацполіції не зумовлювало виникнення підстав для перерахунку пенсій.

Ця помилка була виправлена з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення гарантій соціального захисту колишніх працівників органів внутрішніх справ України

та членів їхніх сімей». Ним передбачено, що перерахунок пенсій особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ України, які мають право на пенсійне забезпечення або одержують пенсію на умовах цього Закону, здійснюється з урахуванням складових видів грошового забезпечення, встановлених законодавством для поліцейських.

Крім того, вказаний Закон встановив

механізм захисту прав осіб, які своєчасно не отримали підвищення пенсії внаслідок зволікань органів, які забезпечують здійснення її перерахунку. Зокрема, передбачено, що перерахунок пенсії, не проведений з вини державних органів, провадиться з дати виникнення права на нього без обмеження строком.

Проте вжитих законодавцем заходів виявилось недостатньо. На практиці, органи Пенсійного фонду

України знаходили безліч підстав для відмови у застосуванні вказаних змін. Для захисту права на перерахунок пенсії пенсіонерам МВС доводилося звертатися до суду. Судова практика вирішення справ зазначеної категорії свідчить про те, що вимоги пенсіонерів МВС про перерахунок пенсії є законними, обґрунтованими та підлягають задоволенню. З мотивами судів можна ознайомитися за такими посиланнями:

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/66790306>

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/64710765>

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/70660604>

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/70163751>

Щодо ПІДСТАВ ЗВІЛЬНЕННЯ від сплати судового ЗБОРУ

Ольга Моткова

Положення статті 8 Закону України «Про судовий збір» та статті 88 КАС України надають суду диспозитивне право відстрочити, розстрочити сплату судового збору на певний строк, звільнити від його сплати або зменшити розмір останнього.

Як вбачається зі змісту зазначених норм, єдиною підставою для вчинення судом таких дій є майновий стан заявника, який має бути обґрунтованим особою.

Судова практика свідчить про те, що обмежене фінансування бюджетної установи не є підставою для звільнення від сплати судового збору, відстрочення його сплати (приклади судової практики: справа № 826/18489/13-а; справа № 826/3002/14; справа № 826/6255/14.

З метою обґрунтування такого клопотання заявникам, які не є бюджетними установами – фізичним та юридичним особам приватного права – рекомендуємо подавати до суду такі документи:

довідка про доходи,
довідка про склад сім'ї,
довідка про наявність на утриманні непрацездатних членів сім'ї,
банківські документи про відсутність на рахунку коштів,
довідка податкового органу про перелік розрахункових,
інші рахунки тощо.

Приклади судової практики: справа № 800/162/14; справа №826/5122/17, справа № 818/3786/15.

«Суд, встановлений законом» щодо спорів про **скасування** рішень державного РЕЄСТРАТОРА

Артем Марченко

Збільшення кількості спорів, предметом яких є визнання протиправним та скасування рішення державного реєстратора, зумовило виникнення питання, чи завжди у межах таких правовідносин існує публічно-правовий спір.

Нормами КАС України, без зазначення будь-яких виключень, передбачено, що до компетенції адміністративних судів, належать спори фізичних чи юридичних осіб з органом державної влади, органом місцевого самоврядування, їхньою посадовою або службовою особою, предметом яких є перевірка правильності рішень, дій чи бездіяльності цих органів (осіб), відповідно прийнятих або вчинених ними при здійсненні владних управлінських функцій.

Тобто у випадку, якщо підставами позову визначено не порушення процедури прийняття рішення державним реєстратором, а правомірність набуття іншою особою права власності чи користування майном або правильність вчинення дій щодо виключення особи зі складу товариства тощо, це прямо вказує на те, що такий спір щодо захисту цивільних прав носить не публічний, а приватно-правовий характер. А тому вирішення таких спорів не належить до юрисдикції адміністративних судів.

Приклади судової практики:

рішення ВСУ – 21-3197а16, 21-3504а16;
рішення ВАСУ – 826/16022/16.

Над номером працювали:

Головний редактор: Артем Марченко;
Автори, редактори: Ірина Герасименко, Марія Доник,
Юлія Головка, Ольга Моткова;
Літературна редакторка – Ольга Шкіль;
Дизайн і верстка – Тамара Борисова.

Засновник:

Київський апеляційний адміністративний суд
Наклад 300 примірників